

JUOZAS PRUNSKIS

GELBĖJIMAS
TREMINIŲ
IŠ MASKVOS
LETENŲ

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS LEIDINYS

AMERIKOS LIETUVI TARYBOS LEIDINYS

1985 M.

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, INC.

2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

GELB JIMAS TREMTINI

IŠ MASKVOS LETEN

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui ir Soviet S jungai dži gaujant pergale (atsiekta daugiausia JAV pagalba), Maskvai m labai r p ti pab g li didelis skai ius vakaruose. Iš vienos pus s — tie pab g liai labai daug žinojo apie komunistin s diktat ros prievart ir gal jo paskleisti daug neigiamos jiems propagandos vairose pasaulio šalyse, o iš kitos pus s — karo metu žuvus tiek daug Soviet S jungos vyr , o reikiant vykdyti pla ius atsistatymo darbus, bus reikalinga darbo j ga, net ir verg darb lageriuose.

Maskvai nebuvo per daug sunku pakankamai nesiorientuojan ius ar reikiamai Europos žmon mis nesir pinan ius vakarie i vadus palenkti savo užmojams ir išsider ti priverstin pab g li repatriacij .

Verta sit myti Jaltos konferencijos nuosprend : "Jungtini Valstybi ir Soviet S jungos susitarimas, lie i s išlaisvintus karo belaisvius ir civilinius asmenis.

Jungtini Amerikos Valstybi vyriausyb iš vienos pus s ir Sovietini Socialistini Respublik vyriausyb iš kitos pus s, nor damos sudaryti galimum apr pinti ir repatrijuoti Soviet karini paj g išlaisvintus Jungtini Valstybi pilie ius ir Jungtini Valstybi karini paj g išlaisvintus Soviet pilie ius, sutar , kad seka:

I str. — Visi Soviet pilie iai, išlaisvinti Jungtini Valstybi karini paj g , ir visi Jungtini Valstybi pilie iai, Soviet karini paj g neatid liojant bus atskirti nuo priešo

Kazys Penkus, M. D.
1022 Beau Brummel Drive
Sleepy Hollow, Dundee, Ill. 60118

karo belaisvi ir laikomi skyriumi stovyklose ar surinkimo punktuose, kol bus perduoti Soviet ar Jungtini Valstybi staigoms t staig vietose sutartu b du.

II str. — Susitarian ios šalys sudarys s lygas, kad j karin s staigos nedelsdamos pranešt kitos šalies kompetetingoms staigoms apie susitarian ios šalies surastus pilie ius ir tuo pat metu imt si reikaling žingsni vykdyti šio susitarianimo s lygas. Soviet ir Jungtini Valstybi repatriacijos atstovai turi teis tuojau (betarptai) lankytis savo pilie i stovyklose ir surinkimo punktuose, paskirti vidaus administracij , nustatyti disciplin ir tvark pagal savo krašto proced r ir statymus. Bus sudarytos s lygos j pa i karininkams nuvykti stovyklas ar surinkimo punktus, kur yra patalpinti atitinkam paj g išlaisvinti nariai ir ten tr ksta karinink . Stovyklon ar surinkimo punktun jimo ir iš jimo išorin apsauga bus nustatyta pagal nurodymus karinio vado, kurio zonoje jie patalpinti, ir tas vadas taip pat paskirs komendant , kuris galutinai bus atsakingas už atitinkamos stovyklos ar punkto bendr j administracij ir disciplin .

Stovykl panaikinimas, taip pat išlaisvint j pilie i perk limas iš vienos stovyklos kit , bus reikalingi Soviet ir Jungtini Valstybi kompeteting staig pritarimo. Išimtinais atvejais stovykl panaikinimas ir išlaisvint j pilie i perk limas gali b ti vykdytas ir be išankstinio pritarimo, su s lyga, kad tuojau b t apie tai painformuotos kompetetingos staigos ir nurodyti to panaikinimo ar perk limo pagrindai. Nebus leidžiama priešiškos propagandos, nukreiptos prieš susitarian ias šalis ar prieš bet kuri Jungtini Taut valstyb ."

Kaip žinome, to viso kruvinai skaud s padariniai išniro vis pirma priverstinai repatrijuojant ukrainie ius, vlasovie ius, o ir po pabaltie i , lietuvi stovyklas m šmaikštin ti sovietiniai agentai, ne vien kalbin dami gr žti, bet ir prad dami terorizuoti. T kstan iai lietuvi pab g li pergyveno tamp , baim ir pavoj .

Tuo, žinoma, vis pirma susir pino stovykl vadovyb s,

kreipdamosios vakariei pareigūnams. Mūsų veikti ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinti Komitetas, kuris savo memorandume aukščiausiai Jungtinių Karinių Vadovybų institucijai 1946 m. balandžio 26 d. išdėstė visas tas neteisingas sovietines užmačias prieš mūsų pabėgėlius.

Tas viskas turėjo reikšmės, bet ne lemiamos. Pokario sąraigoje pirmuoju smūgiu grojo Amerika, faktinai pergalė. Tačiau, ir buvo nepaprastai svarbu, kad Amerikoje būtų išvystytas spaudimas vyriausybei ir kariniams daliniams vadovybėse Europoje, stengiantis gelbėti pabėgėlius nuo Maskvos grobuoniškumo.

Tais 1945 metais pagrindinis jungtinis lietuvių politinis darbas veikė JAV-se buvo Amerikos Lietuvių Taryba, sudaryta iš JAV piliečių, taigi turinti stipresnį balsą administracijos aktyse. Vėliau JAV persikėlė tik 1955 metais. Lietuvių Bendruomenės užuomazga buvo padaryta 1946 m. tremtinių atstovų suvažiavime Hanau, o pagrindas buvo padėtas Lietuvių Charta 1949 m. birželio 14 d., bet JAV LB inkorporavimas Amerikoje vyko tik 1952 m. vasario 15 d. Connecticut valstijoje. Pagaliau ir pačiai tremtinių, kad ir atvykusių JAV, balsas, kaip nepilietiškas, dar negalėjo būti toks svarbus, o ir pats jų atvykimas prasidėjo tik trejet met vėliau.

Susidarius pabėgėliams-tremtiniams pavojus labai gerai suvokė tai 1945 metais JAV-se vienintelis aktyvus lietuvių visuomenės politinis centrinis veiksnys — Amerikos Lietuvių Taryba. Apie tai plačiau galima rasti tuometinio Alto pirminko L. Šimutis knygoje "Amerikos Lietuvių Taryba". Čia jis rašo: "1945 m. rugpjūtio mėn. didesni rusai pradėjo kelti Lietuvos tremtinių padėtis vakar Europoje. JAV karys Povilas Baltis (Baltinis) iš Vokietijos, dr. Pr. Padalskis (Padalis) iš Prancūzijos ir kiti rašė, kad tremtiniai gali būti grąžinti atgal bolševikų okupuotą Lietuvą, kur jie būtų labai skaudžiai nubausti trėmimais Sibire ir kitais žiauriais būdais. Tais reikalais plačiau tarėsi L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, prof. K. Pakštas, J. Lauka, M. Vaidyla ir kun. J. Konius,

Balfo pirmininkas. Jieškota priemoni, kaip tuos pavojus tremtiniams pašalinti. Sutarta netrukus vykti Washington išd styti tuos reikalus valdžios sluoksniuose.

Šimutis, Grigaitis ir Vaidyla sostin nuvyko rugpj io 21 d. Ten jau buvo atvyk iš New Yorko LAIC (Lietuvi Amerikie i Informacij Centro) vadovai — adv. K. Jurg la ir pulk. K. Grinius. Buvo svarstyta naujai susidariusi situa- cija Europoje ir naujos problemos. Jau pirmiau turimos žinios papildytos gautais dr. Padalskio ir E. Turausko laiškais. Dr. Padalskis, kaip Vliko atstovas, teik tos organizacijos bei komiteto pasi lymus bei prašymus. Perži r ta atsi stas JAV vyriausybei memorandum projektas. Nutarta patiems betar- piškai juos teikti Valstyb s departamentui”

Negaištant imtasi akcijos. Jau t pa i 1945 m. rugpj io 22 d. V. Laukaitis, K. Jurg la, M. Vaidyla, P. Grigaitis ir L. Šimutis nuvyko Valstyb s departament . Juos pri m Vals- tyb s departamento sekretoriaus pavaduotojas Stevens. Jam ir buvo teikti memorandumai d l Lietuvos nepriklausomyb s, d l Karaliau iaus srities ir d l tremtini pavojingos pad ties Europoje.

Iš memorandumo tremtini reikalu aišk ja, kad š rei- kal jau anks iau judino Alto steigtas Informacij Centras LAIC, kuris 1945 m. geguž s 24 d. buvo gav s Valstyb s departamento sekretoriaus pavaduotojo Joseph C. V. Crew rašt tvirtinant, jog b t nesuderinamas su JAV politika priverstinas gr žinimas asmen , kurie savo krašt paliko d l gr smes j gyvybei ar laisvei d l j ras s, religijos ar poli- tini sitikinim . Tuo reikalu buvo gautas panašus atsakymas (iš 1945 m. geguž s 18 d.) ir iš Karo departamento, pasira- šytas pulk. L. L. Hill; JAV politika numato, jog lietuviai neb si repatrijuoti Soviet S jung , nebent jie šaukt si Soviet pilietyb s.

Alto memorandume buvo priminta, kaip 1945 m. liepos 18 d. lietuvi tremtini valgykl Wangene, amerikie i zo- noje, sibrov raudonarmie i karininkas ir band tikinti lie- tuvius gr žti Lietuv . Matydamas, kad jo agitacija nedaro

takos, jis niekino, juodino tuos lietuvius, pagaliau grasindamas, kad atsisakantieji grįžti bus jį sugrąžinti, lietuvius išvadino fašistiniais kiaulėmis, grasindamas, kad jie bus perkelti sovietinius lagerius, iš kurių išjimas greitas ir skubus . . .

Alto vadovai, milijono JAV-se gyvenančių lietuvių vardu, reiškia susirpinimą dėl savo giminiams tokios sunkios padėties ir prašo JAV vyriausybę imtis priemonių, kad būtų ta neįlemta padėtis atitaisyta, suprantama, neleidžiant prievartinio repatrijavimo ir sutramdant sovietiniams pareigūnams siautėjimą sto-
vyklose.

Šis Alto memorandum pasirašė Alto pirm. L. Šimutis, vicepirm. W. P. Laukaitis, sekretorius P. Grigaitis, išd. M. Vaidyla ir Lietuvių informacijos centro direktorius dr. K. Jurgaila.

Dokumentas reikšmingas ir jį paduodame jo originalų tekstą :

M E M O R A N D U M
OF THE
LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, Inc.
Concerning

THE SITUATION OF DISPLACED LITHUANIANS IN
AMERICAN-OCCUPIED GERMANY.

A letter addressed to the Lithuanian American Information Center, under date of May 24, 1945, and signed by Acting Secretary of State Joseph C. Crew, read:—

"It may be stated for your information that it is contrary to the policy of this Government to arrange for the involuntary repatriation of persons who have had to leave their countries of residence because of the danger to their lives and liberties on account of their race, religion or political beliefs."

A similar letter from the War Department, May 18th, signed by Colonel L. L. Hill, stated that:—

"The United States Government policy provides that Lithuanian nationals will not be repatriated to the Soviet Union unless they affirmatively claim Soviet citizenship. Reports of violation of this policy would naturally be subject to investigation but no specific reports of such violation have come to my attention."

The phrase, "contrary to the policy of this Government to arrange for the involuntary repatriation." was construed by the undersigned to entail opposition to all sorts of pressure — physical, moral, etc. — to induce the displaced Lithuanians to deliver themselves into the hands of the Soviet authorities.

Information at the disposal of the Lithuanian American Council bears out the fact that the policy of using no physical force in the case of Lithuanian nationals was adhered to by American military authorities.

However, attention of this Council has just been called to specific instances of mental pressure being applied to displaced Lithuanians in the American zones of occupation. The following facts are cited:

(a) On July 12, 1945, members of the Lithuanian Committee at Bamberg, including its chairman, Dr. Maceina, were arrested by order of the local officer in charge of displaced persons. They were charged with "illegal activities". The committee men were later released, after the proofs were submitted that the Committee was organized with the authorization of the local military commander for specific purposes.

(b) In many instances and in the various localities, the Lithuanians are continually exposed to persistent reproaches and questioning by local American occupational officials, as to why they remain in occupied Germany instead of going to Soviet-occupied Lithuania. In some cases, this action is taking the form of unmistakable pressure and threats, coupled with the forcible measures of corralling the displaced Lithuanians in the camps. This attitude of individual American officers is exercising a demoralizing and depressing effect on these people, and it undermines their confidence.

(c) On July 18th the Lithuanian community at Wangen, in the American zone, was visited by a Red Army officer who broke into the mess hall and tried unsuccessfully to persuade the people to return to Soviet-occupied Lithuania. When the officer realized that his exhortations failed their purpose, he vilified the unwilling audience in a most disgraceful manner and finally told them: "These who refuse to be repatriated, will be forcibly removed. You, fascist swine, will be brought by force into our camps, from which the exit is short and expeditious."

Furthermore, food allotment in some camps is limited to a daily diet of some 600 calories.

The eyes of the world are now focused on the drama and the plight of all displaced persons, particularly those, like the Baltics, who remain at the moment in a situation of men without a country. Nearly one million of loyal Lithuanian Americans are vitally concerned with the plight of their relatives and with saving what is left of a once proud nation, the victim of German and Russian aggression.

We beg to submit the above cited facts and considerations to the attention of the Department of State, and we hopefully request the Government to take whatever measures it deems necessary to remedy the situation.

RESPECTFULLY SUBMITTED, by

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, 111.

Leonard Simutis,, President
William F. Laukaitis, Vice President
Dr. Pius Grigaitis, Secretary
Michael Vaidyla, Treasurer

Constantine R. Jurgela, Director,
Lithuanian American Information Center

DATED:

Washington, D. C.
August 21, 1945.

Šis memorandum Stevens pažadėjo perduoti naujam Valstybės departamentui sekretoriui James Byrne.

Alto pastangos atnešti ryški teigiamą reiškinį. Rugpjūčio mėnesio pabaigoje JAV vyriausybė jau leido tremtiniams Europoje susirašinti su savaisiais Amerikoje. Alto pirmininkas tik vieną dieną gavo iš lietuvių tremtinių net 500 laiškus su prašymais padėti susirasti gimines, draugus. Tais laiškais ir kitomis dienomis buvo gausu. Jie daug gavo ir kiti Alto vadovybės nariai. Tremtiniai jau buvo pajutę, kas jiems gali ir nori padėti. L. Šimutis prisipažįsta: "Visa tai skatino dar labiau pasitempti besirpinant skaudžiu tremtinių likimu". Alto veikla buvo taip vertinta, kad kun. dr. J. Konius šiai veiklai paremti paaukojo 500 dol. Tai jautė ir Vliko vadovybė Europoje. Vliko pirm. prel. M. Krupavičius taip pat 1945 m. Amerikos Lietuvių Tarybai rašytame laiške kalbėjo: "Veikdami didžiosios JAV demokratijos sąžinjie (Alto vadovaujami Amerikos lietuviai) drauge gaivina palikusios Tarybos tautos dalies ir tremtinio dali nešanįj lietuvių viltį ir grąžina jį ryžtingumui", šis laiškas Vliko pirmininkas Alto vadovybei atsiuntė po Alto kongreso Chicagoje 1945 m.

Alto susirpinimas tremtiniais nemažėjo. Apie tai savo knygoje L. Šimutis skelbia: "Amerikos lietuviai buvo labai susirpinę, kai sužinojo, jog Vakarų Vokietijoje, amerikiečių zonoje, buvo leidžiama Sovietų Rusijos agentams ir politrukams terorizuoti lietuvius tremtinius bei pabėgėlius. Rusai buvo užsimoję prievarta grąžinti į pagrobton Lietuvon arba juos ištremti Sibirį, ar kitus tolimus Rusijos kraštus. Sužinojus, kad amerikiečių zonos kariškiai ir "diplomatiškiai" pareigūnai ne tik nepastoja kelio komunistų pastangoms, bet net patalkina, Amerikos Lietuvių Taryba pradėjo daryti skubius žygius, kad amerikiečių zonos vadovai liautųsi pataikavę bei rėmę sovietų nežmoniškus veiksmus".

Be aukščiau minėto Alto memorandumo, panašų memorandumą JAV valdžios žmonėms pasiūlė ir Balfro pirm. kun. dr. J. Konius. Buvo gautas atsakymas iš generolo J. R. Killdring, Civilinių reikalų skyriaus direktoriaus. Atsakymas

nebuvo patenkinamas ir, kaip Alto pirm. L. Šimutis rašo: "Reik jo nedelsiant veikti toliau ir ginti lietuvi pab g li teises". Alto vadovyb s pavedimu, Lietuvi Amerikie i Infor-
macijos Centras (LAIC) ir prie jo sudarytas Specialios Tar-
nybos Biuras surinko žinias apie pab g li pad t vairiose
Vakar Vokietijos vietov se ir teik atitinkamoms valdžios
staigoms. Buvo daroma viskas, kad tik lietuviai nelikt so-
viet teroro gr smei.

Pastangos buvo uoliai t siamos. L. Šimutis informuoja:
"1946 m. taip pat buvo b tinas reikalas Altui daryti skubi
žygi politini pab g li teis ms ginti, nušvie iant j pad t,
laikysen karo metu ir santykius su Lietuvos okupantu. Va-
sario 6 d. šiais opiais reikalais buvo teiktas raštas Valstyb s
sekretoriui Byrnes, kur jo vardu atsak George L. Warren,
pab g li reikalams patar jas."

Su tuo Valstyb s departamento raštu reikia susipažinti.
Jo tekstas :

Mar. 1, 1946

My Dear Mr. Simutis:

I have received your letter of February 6, 1946, signed also by Dr. Pius Grigaitis and Mr. Michael Vaidyla, requesting a statement of the policy of the United States Government with respect to the care and repatriation of Baltic displaced persons in the United States zone of occupation in Germany.

For your information it may be stated that Estonians, Latvians, and Lithuanians are not repatriated to their coun-tries of origin against their will. Such persons are not included under the directives concerning repatriation applicable to Soviet citizens under the provisions of the Yalta Agreement.

It is the policy of the United States Government to repatriate to the Soviet Union only those persons who fall within the terms of the agreement reached with the Soviet Government in February 1945 at Yalta providing for the mutual repatriation of all Soviet citizens liberated by the American armed forces and of all American citizens liberated

by the Soviet armed forces. The United States Government considers that only those person are covered by the above-mentioned agreement who were both citizens of and actually within the Soviet Union on September 1, 1939 and who come within the following categories:

- (1) were captured in German uniforms;
- (2) were members of Soviet armed forces on or after June 22, 1941 and were not subsequently discharged therefrom;
- (3) on the basis of reasonable evidence have been found to be collaborators with the enemy, having voluntarily rendered aid and comfort to the enemy.

Other person of Russian origin are not being repatriated unless they so desire.

This Government is cognizant of and has given thorough consideration to the situation of enemy prisoners of war of Estonian, Latvian, and Lithuanian nationality. Prisoners of war held by this Government are released from internment only upon the request of an Allied government certifying that government and requesting his release for purpose of serving in its armed forces. In the circumstances, therefore, prisoners of war of Lithuanian, Estonian, and Latvian nationality cannot be released at present. You may be assured that such prisoners of war have been and shall continue to be treated in accordance with the Treaty of the Geneva Convention, to which this Government is a party.

For your further information, those persons formerly resident in the Baltic States, who accepted transfer in 1939, 1940, and 1941 to German-occupied territory pursuant to agreements with the German Government are thereby considered as German citizens.

Sencereely yours,

George L. Warren
Adviser on Refugees and
Displaced Persons

Iš rašto buvo aišku, kad dar daugeliui lietuviui tremtini gr s pavojus, ypa tiems, kurie buvo sugauti d v vokie i prievarta vilktomis karin mis uniformomis, kuriuos sovietiniai agentai gali tarti buvus kolaborantais ar pad j jais vokie iams.

Tas viskas paskatino Amerikos Lietuvi Tarybos vadovyb dar energingiau veikti. Kaip Alto istorijoje rašoma: "Neužteko memorandum ir šiaip susirašin jim , teko pa tiems vykti Valstyb s ir Karo departamentus ir gyvu žodžiu ginti ši byl . Veik Alto vykdomasis komitetas, LAIC direktorius K. Jurg la su savo bendradarbiais ir tik po to, kai Amerikos Lietuvi Taryba laiku ir vieningai padar interven cij atitinkamose valdžios tarnybose Washingtone, lietuvi ir kit pab g li b kl Vakar Vokietijoje (amerikie i zonoje) pakrypo geresn pus . Buvo pašalinti pavojai privers tinai gr žti bolševik okupuot t vyn ir, be to, pager jo gyvenimo s lygos".

Amerikos Lietuvi Tarybos vadovyb s veikla reikiamai nuteik Vašingtono staigas. Tam, žinoma, prisid jo ir kiti akstinai. Ta iau sovietai nesiliov var žiauri akcij gr žinti pabaltie ius ir kitus tremtinius j okupuotus kraštus. Tai vis didino kaip pa i tremtini , taip ir Alto r pes ius. Buvo daromi pakartotini žygiai karo departament ir pa i JAV vyriausyb . Graži prošvaist tos visos akcijos padarini parod 1946 m. lapkri io 8 d. spaudos ir radijo pranešimai, kad velionio Rooseveltto našl Eleonora Rooseveltien , tuomet buvusi JAV delegat Jungtin se Tautose, labai griežtai atsak Maskvos ambasadoriui Jungtin se Tautose (Višinskiui), kuris pasi l neduoti jokios pašalpos tiems tremtiniams, kurie atsisako gr žti savus (bolševik okupuotus) kraštus. Rooseveltien JAV vyriausyb s vardu pareišk , kad Amerika jokiu b du neleis rusams vežti Rusij tremtini , kurie atsisako gr žti okupuotas t vynes. Pavyzdžiui ji net sumin jo lietuvius, estus, latvius tremtinius.

Amerikos Lietuvi Tarybai tai buvo džiaugsmingas ženklas, kad jos pastangos atsiekė reikšmingą laimėjimą. Alto vadovybė tuojau p. Rooseveltienei pasiuntė padėkos laiškus.

Dabar Amerikos Lietuvi Taryba msi naują žygį — plačiau atidaryti duris tremtiniams atvykti ir sikurti JAV-se. Tuo reikalu v l pradėti žygiai asmeniškais apsilankymais, raštais Vašingtono staigose. Tremtinių kurdinimo reikalu daug dirbo, su Altu palaikydamas ryšį, prof. dr. K. Pakštas. Šios pastangos buvo tęsiamos 1947 ir 1948 metais. Pasiekta labai svarbi rezultat, kuriuos Alto pirm. L. Šimutis taip apibūdina: "Tremtinių kurdinimo atžvilgiu šie (1948) metai buvo laimingi. Po kelerių metų Amerikos Lietuvi Tarybos, Bendrojo Amerikos Lietuvi šalpos Fondo ir kai kurių tautinių grupių pastangų Jungtini Amerikos Valstybių Senatas ir Atstovų rmai birželio 18 d. išleido labai svarbų mums statymą, kuris vadinosi Displaced Persons Act 774. Jis suteikė teisę vyriausybei leisti Amerikon 205,000 tremtinių bei pabėgėlių. Statyme buvo pasakyta, kad t tremtinių skaičius reikia atgabenti Amerikon maždaug per por metus. Baltijos valstybės ir rytų Lenkijai nustatyta kvota 40 proc. Priimto statymo definicijoje pabrėžta, kad tremtiniais yra laikomi tie, kurie atsirado Vokietijoje, Austrijoje ir kituose vakarų Europos kraštuose prieš 1945 m. gruodžio 22 d."

ia reikėtų pastebėti, kad greta Amerikos Lietuvi Tarybos tremtinių nuo priverstinių repatriacijos gelbėjimu ir jų kurdinimu rūpinosi ir kitos Amerikos lietuvių organizacijos, ypač adv. Antano Olio vadovaujama Amerikos Lietuvi Misija, prieš tai organizacij grūžim Amerikos Lietuvi Tarybą 1948 metais.

Visi tie primintieji faktai pabrėžtinai parodo, kad Amerikos Lietuvi Taryba suvaidino didelį vaidmenį ginant tremtinius nuo Maskvos teroro, nuo bolševikų pastangų juos grąžinti okupuotus kraštus. Tos pačios pastangos atvėrė duris tremtiniams sikurti Amerikoje. Ir jeigu dabar daugelis mūsų tremtinių, yra taip stipriai sigyven Jungtinėse Amerikos Valstybėse, neturi būtis pamirštas dėl to dkingumas Amerikos Lietuvi Tarybai.

ALT LEIDINYS , 1985 M.

Rinkinys panaudotas iš žurnalo
"NAUJOJI VILTIS", 1984 m.Nr.17.

Spaud MORK NO SPAUSTUV ,
3001 West 59th Street,
Chicago, Illinois, 60629

**LIETUVIS NEPAVARGS
KOVOJE UŽ
LIETUVOS LAISV**